

dekoracije prostorov in pavilijonov. **Vozne olajšave za vse razstavljalce in posetnike pokrajinske obrtne razstave.** Prometno ministrstvo in ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani je dovolilo vsem razstavljalcem in posetnikom razstave na vseh železniških progah naše države polovično vožnjo, tako za osební promet, kakor za dovoz in odvoz razstavnih predmetov. Tozadevne legitimacije se bodo te dni razposlale v vse kraje naše države tako da si jih bo lahko vsakdo pravočasno nabavil. Opozorjamo pa na to, da je legitimacija brez znaka oziroma znak brez legitimacije neveljaven. Znak se je uvedel zato, da se vse posetnike razstave takoj spozna in se jim lahko gre na roko, ne da bi bilo treba dolgo povpraševati. **Preskrba prenočišč** za obiskovalce razstave. Vse zunanje obiskovalce in razstavljalce opozarjamo, da jim na željo preskrbi prenočišče stanovanjski odsek razstavnega odbora, ki bo ves čas razstave permanentno v službi. Priporočamo vsem razstavljalcem, da se tega odseka v najizdatnejši meri poslužijo, da se na ta način prepereči vsako odiranje. Vse tozadevne želje se lahko takoj sporoče temu odseku s natančno navedbo, za koliko oseb in dni se želi prenočišče, skupno ali posamezno, itd. Istotako se naj vse event. pritožbe glede prenočišč temu odseku sporoče. **Pisarna razstavnega odbora** se nahaja na razstavnem prostoru v Prešernovi ulici, kamor naj se blagovolijo obrniti vsi interesi, ki dobe vsa pojasnila in navodila za razstavo.

— **Začetek šol. leta 1922/3 na mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani in na z njo združenih oddelkih. Petrazredna gimn. osnovna šola.** Vpisovanje v I. razr. in ostale razrede se vrši v torek, dne 12. sept. od 9—11, v posameznih razredih v poslopiju liceja na Bleiweisovi cesti. Za vstop v I. razr. je prinesiti s seboj krstni list in izpričevalo o cenjenih kozah. V višje razrede osnovne šole se ne sprejema nobenih novih gojenk. Pouk se prične v sredo, dne 13. sept. t. l. za I. razr. ob 9. uri, za ostale razrede ob 8. uri. — **Mestni dekl. licej.** Šol. letni 1922/3 ostaneta le še razreda V. in VI. Vpisovanje za gojenke, ki želijo nanovo vstopiti v enega izmed teh dveh razredov, se vrši v torek, 12. sept. od 8. do 9. ure. Gojenke prinesejo s seboj zadnje izpričevalo in krstni list. Sprejemni izpiti za gojenke so v sredo, 13. sept. ob 8. uri. Gojenke, ki so bile že na zavodu, se javijo v sredo, dne 13. sept. t. l. od 9. do 11. ure z zadnjim izpričevalom. — **Mestna žen. real. in ref. real. gimn.** Šol. l. 1922/23. se otvori še IV. razr. realne in VIII. razred ref. real. gimnazije. Vpisovanje za nanovo vstopivše gojenke v I. do VIII. r. se vrši v torek, dne 12. sept. od 8. do 10. ure. S seboj je prinesiti zadnje izpričevalo in krstni list. Sprejemni izpiti za gojenke za I. razr. in za gojenke v ostale višje razrede so v sredo, 13. sept. ob 8. uri. Gojenke, ki so bile že na zavodu, se javijo 13. sept. od 9. do 11. ure z zadnjim izpričevalom. **Ponavljalni in dodatni izpiti za licej in gimnazijo** se vrše v sredo, 13. sept. ob 8. uri. — **Vpisnina in prispevek za učila** za gojenke liceja in gimnazije Dn 10.—. **Otvoritvena služba** božja za gimn. osnovno šolo, za licej in za gimnazijo je v četrtek, 14. sept. t. l. ob 9. uri v nunski cerkvi in je obvezna za vse gojenke. Po službi božji se vrnejo vse go-

jenke v zavod, da se jim naznami urnik in prečita disciplinarni red. Pouk se prične na liceju in gimnaziji v polnem obsevu v petek, dne 15. sept. t. l. ob 8. uri. — **Enoletni trgovski tečaj.** Rok za vpisovanje je določen na petek, dne 29. sept. od 15. do 17. ure. Sprejemni izpit je v soboto, 30. sept. ob 8. uri. — **Enoletna gospodinska šola.** Rok za vpisovanje je določen na dan 2. okt. t. l. od 10. do 12. ure. — **Gojenkam in staršem svetuje ravnateljstvo,** da se točno drže določenih rokov, ker se pozneje ne sprejme gojenk pod nobenim pogojem. — **Ravnateljstvo.**

— **Na državnem ženskem učiteljsku** je vpisovanje za šolsko leto 1922/23. v torek, dne 12. septembra, in sicer za I. do 4. razred dekl. vadnice in za otroški vrtec od 8. do 10. ure, za II. do IV. letnik učiteljskega pa od 10. do 12. ure. Isti dan ob 14. uri naj se javijo v zavodu tudi vse v I. letnik pogojno sprejete učenke. Šolsko leto se prične v četrtek, dne 14. septembra s slovesno službo božjo ob 8. uri. Vse podrobnosti so razvidne na razglasu v veži šolskega poslopija.

— **Na državnem moškem učiteljsku v Ljubljani** bo vpisovanje v I. razred deške vadnice v ponedeljek, dne 11. septembra od 8.—10. ure, v I. letnik učiteljskega pa 11. septembra od 10.—12. ure. Istočasno se naj javijo tudi gojenki, ki so bili meseca julija sprejeti. Sprejemni izpiti za I. letnik se bodo vršili 11. septembra od 14. ure dalje. Vpisovanje v II.—IV. razred deške vadnice in II.—IV. letnik bo v torek, dne 12. septembra od 8.—10. ure. Šolsko leto 1922/23. se prične v četrtek, dne 14. septembra s slovesno sv. mašo.

Naše narodno prosvetno delo.

Šolski odri in pevski zbori.

— **do Spodnja Poljskava.** Ko smo lani s šolsko mladino prvič uprizorili nekaj igrice, deklamacij in petja, smo čutili vsi, da je bil to komaj plah začetek, ki mu je treba mnogo krepke volje in zdravi moči ako hočemo, da vzrastejo iz njega lepi in plemeniti sadovi za povzdigo narodove samozvesti. Šli smo na delo, oči vprte le v lepoto cilja in ne v tisočere težkoče in — dosegli smo cilj! Le peščico otrok smo imeli na razpolago (imamo namreč šolarje, ki jim starši niti ne puste sodelovati), vse drugo je bilo treba šele iskati in prositi. In v kljub temu smo nudili ljudstvu 22. točk bogat vzpored! Res, dolg vzpored, a tako pisan da so one tri ure minule kakor sami veseli hipi. Začetek je tvorila naša prelepa himna »Narej zastava Slave«. Koi nato je orjaški fant iz IV. razreda z zanosom poklical ljudstvu v spomin naše osvoboditve iz 1000letnega robstva in z mrkim preziranjem pokazal na strto moč naših tiranov — v Lebanovi »Jugoslovanski«. Sledili sta Gregorčičevi »Znamenje« (dekl.) in lepa troglasna »Zaostali ptič«. Nato so naši pogumni mali igralci uprizorili »Lažnjivo Mileno«. Dasi so igrali vsi prvič, so nastopali tako sigurno in lahkotno, da smo se jim sami čudili. — Ljubka je bila šaljiva pesem »Sraka« in dvogovor »Mladi dedek«. Ginitiv pa je bil naslednji prizor: Kleče in s sklenjenimi rokami so prosili mladi nevi in pevke v veličastni »Molitvi za slovanški rod« za srečo svojega naroda. Nobe no srce ni moglo ostati trdo ob tem lepem prizoru in milih glaskih. — Prednašanje županičevega »Razgovora« je iznova

Hrvatsko Primorje in v Liko, da na licu mesta pogledam v dušo hrvatskega plemena, in reči moram, da je i hrvatsko plemo v bistvu nepokvarjeno, v kolikor ga niso okužila mestna ozidja. Hrvatska inteligenca ne pozna svojega seljaka in ga tudi ne razume, naravno, da narod tudi ne vrača ljubezni, ker je ne uživa. Za radičevski pokret ljudstvo v tej okolici ni zavzeto, kar nam svedoči razbita proklamacija republike povodom sokolskega izleta v Plitvice, mnogobrojni cirilski napisi na vseh trgovinah in gostilnah od Otočca do Krnjaka, slike kralja Petra Osvoboditelja v gostilniških prostorih, navdušenost učiteljstva in mirno — trezno obnašanje slehernega ondotnega državljanca.

Mislil sem, da bo opis kratek, a je nehoti postal obširen da nisem utegnil zlit vanj vseh doživljajev in občutkov. Želim le, da bi malce vzbudil med tovariši smisel do spoznavanja domovinskih lepot in narodne duše. Zastavi lahko kolo — in hajdi venkaj iz zaprašene gnezda! Nas je veljalo 9 dnevno potovanje 2000 K: toliko si sigurno lahko prihraniš tekom leta. Če želiš natančnejših podatkov, so ti vedno na uslugo Rudliček, Vitoričku Antičku i. dr.

potrdilo, da je duša našega naroda prepojena finega poetičkega čuvstvovanja. Skoraj brez navodila sta mamica in sinko našla vse one nianse, ki naslikajo in pred očijo prelestno lepoto župančičeve poezije Lena očarujoča je bila mlada mamica pri kolovratu, zdi materinsko-šegava, zdi globoko potrt ob sinkovih sanjah: ljubeč je bil sinko v svoji jezici napram mamini šegavosti in potem v svoji bojazni in pridobila sta vse gledalce — tudi najbolj zakrknjene — na koncu v svoji udanosti in zaupljivosti k Vsegamogočnemu. — Drugi del vzporeda pa se je vršil v »gozdu«. Živahne, prekrasne pesmi, kakor »Na goro«, »Telovadska« »Tiček«, so vedno iznova povzročile napetost in veselje udeležencev. — Jako lepa je bila igra s petjem »Na razpotju«. Ugajale so lepe vile, omilil se je vsej publiki ubogi Janko in smejali so se robatemu očmu. Krasen je bil tudi nastop lepe ženiče. — Ljubko so povedali in zapeli svoje pesemce malčki iz 1. in 2. razreda: »Račice«, »Petelin in putka«, »V šolo«. — Vsem, velikim in malim preprostim in inteligenčim pa sta ugajala »ženin in nevestica« iz 1. razreda, ki sta dvoglasno zapela »Kje so tiste tičke moje«. Tudi Ciciban je bil nadvse ljubeč. H koncu smo še poslali na oder škrate v pesmi »Povest o škrtu«, ki bo ostal deci pač dolgo v sladkem spominu. — Vzpored je zaključil nastop pevcev in pevka z zastavicami v rokah. Navdušeno so zapeli »Slavija se širi«, mahljali in nazdravljali z zastavicami ter želi odobravanje in zadovoljstvo vseh navzočih. — Veliko požrtvovalnost in liubezni do stvari je izkazal pragerski nadpoštar, g. Gerbič, ki je prevzel spremljevanje petja na harmoniju in se nam je žrtvoval vso nedeljo in še v ponedeljek popoldne. Tudi tovariš s Pragerskega g. Fabič, je bil jako marljiv in je lepo uredil in okrasil oder. Vsa čast pa nadučitelju gosp. Koprivu, ki je tako dobro naučil petje in tekal, dobesedno rečeno, od Poncija do Pilata, da je spravil skupaj oder, kulise itd., si izposodil harmonijo ter končno energično povabil tudi vso polskavsko in pragersko inteligenco in mogotce, ki so pripomogli, da je bil gmoten uspeh jako lep — 4028 K. V tem oziru se je posebno odlikoval gospod veleposetnik Glančnik. — V ponedeljek po sklepi naši so bili vsi otroci pogoščeni s kavo in potico, popoldne pa igri pa zopet samo igralci. Vsem, ki so v to prispevali, srčna hvala! — Otrokom ostane ta dan v spominu kot najlepši praznik njihove šolske dobe. Ponosni so, da so nudili odraslim toliko lepega in se bodo trudili, da bodo v prihodnje napravili še vse lepše in boljše. Delavnost dece je tvoja bodočnost, narod!

Naša gospodarska organizacija.

PRAVILA UČITELJSKEGA DOMA V MARIBORU.

I. Ime in sedež društva.

§ 1.

Društvo se imenuje »Učiteljski dom« in ima svoj sedež v Mariboru.

II. Namen društva in delokrog.

§ 2.

Društvo ima namen omogočiti sinovom in hčeram učiteljskih rodbin študij na zavodih v Mariboru s tem, da jim nudi primerno stanovanje, in hrano po znižanih cenah, skrbi za njihovo nadzorstvo izven šolskega časa, jim nudi pomoč pri študiju ter gleda za njih nadaljno smotreno vzgojo. V ta namen si vzame društvo v najem, kupi ali sežida lasten dom.

§ 3.

Delokrog društva obsega vse kraje, ki gravitirajo v Maribor in pripadajo mariborski oblasti. Pri sprejemu dijakov in dijakinj v oskrbo v »Učiteljskem domu« pridejo v prvi vrsti v poštev učiteljski otroci iz tega delokroga. V drugi vrsti se le pridejo v poštev učiteljski otroci iz ostalih delov Slovenije, oziroma kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ako pa dopušča prostor in razmere, se lahko sprejmejo tudi otroci sorodnikov učiteljstva iz dotičnih krajev. Le v slučaju, da ne reflektira dovolj otrok učiteljstva in njihovega sorodstva na vsprejem, se morejo sprejeti tudi sinovi in hčere neučiteljev v oskrbo v »Učiteljskem domu«.

III. Sredstva v dosegu namena.

§ 4.

- Redna članarina društvenikov.
- Prispevki ustanovnikov, dobrotnikov, podpornikov in volila.
- Lastni dom.
- Izdajanje in zalaganje knjig, slik in drugih publikacij.
- Prirejanje sestankov, zborovanj, predavanj, javnih nastopov, cvetličnih dnevov, veselja in koncertov.

IV. Članstvo tvorijo:

§ 5.

- Ustanovniki,
- dobrotniki,
- redni člani,
- podporniki.

Ustanovnik postane lahko vsaka fizična ali pa juridična oseba, ki plača za društven namen enkrat za vselej, ali pa v obrokih tekom enega leta 1000 dinarjev.

Dobrotniki so tiste fizične osebe ali pa juridične osebe, ki plačajo za društveni namen enkrat ali pa tekom enega leta v obrokih 200 dinarjev.

Redni člani so pa le aktivne in upokojene učne osebe obojega spola, javnih učnih zavodov v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki plačajo vsako leto v društveni namen članarino, katero določi občni zbor.

V. Pravice in dolžnosti rednih članov.

§ 6.

Vsak redni član ima aktivno in pasivno volilno pravico ter se sme udeleževati vseh društvenih zborovanj, pridelitev in občnih zborov, ter pri njih aktivno sodelovati.

§ 7.

- Vsak redni član je dolžan redno plačevati letno članarino, kakor je določil občni zbor. Kdor ni kljub pismenemu opominu plačal dve leti zaporedoma članarino s tem preneha biti član.
- Širiti med znanci in prijatelji smisel za namen društva ter mu pridobivati na ta način novih članov in gmotnih sredstev.
- Delati z vsemi dovoljenimi pripomočki na to, da se društvo čimprej in čimbolj gmotno opomore in more nuditi tem več koristí.

VI. Uprava društva.

§ 8.

Društvo upravlja:

- upravni odbor,
- nadzorstveni odbor,
- občni zbor.

§ 9.

Upravni odbor obstoja iz načelnika, njegovega namestnika in še 7 članov, katere voli občni zbor. Načelnik in 4 člani upravnega odbora morajo biti iz Maribora, oziroma okolice. Upravni odbor izvoli iz svoje srede tajnika, blagajnika in njiju namestnika. Ostali so odborniki. Vodstvo upravnega odbora tvorijo načelnik, tajnik in blagajnik, oziroma njih namestniki. Delokrog vodstva je posvetovati se o tekočih društvenih zadevah in vršiti pripravo za seje upravnega odbora. Načelnik sklicuje vodstvene in odborove seje po potrebi, najmanj pa vsako četrtletje ali pa, če to zahtevajo vsaj trije člani odbora.

Opravilna doba upravnega odbora traja redno eno leto, oziroma do prihodnjega občnega zbora. Upravni odbor je sklepčen, ako je navzočih vsaj pet članov. Sklepa pa z nadpolovično večino. Pri enakem številu glasov odloča načelnik.

§ 10.

Nadzorstveni svet obstoji iz petih članov. Voli jih občni zbor. Izmed teh morajo biti vsaj trije iz Maribora ali okolice. Člani načelstva ne morejo biti voljeni v nadzorstvo. Nadzorstvo voli izmed sebe predsednika, namestnika in zapisničarja. Nadzorstvo nadzoruje upravo društvene imovine in poslovanje upravnega odbora ter gleda, da je to poslovanje v skladu z društvenimi pravili in sklepi občnega zbora. Pregleduje — kadar hoče in nenapovedano — najmanj, pa dvakrat na leto vse društvene listine, knjige ter blagajno ter lahko zahteva pojasnil. Pregleda vsakoletni računski zaključek in o njem poroča na občnem zboru. O vsem svojem poslovanju vodi zapisnik.

Nadzorstvene seje sklicuje predsednik nadzorstva. Vsako leto pa se morata vršiti vsaj 2 seji. Kakor upravni odbor, tako je tudi nadzorstveni odbor sklepčen, ako je navzoča nadpolovična članov. Sklepa istotako z nadpolovično večino glasov. Pri enakem številu glasov odloča predsednik.

VII. Poslovanje upravnega odbora.

§ 11.

- Načelnik sklicuje in vodi odborove seje, občne zборе ter zastopa društvo na zunaj. On podpisuje s tajnikom vse spise, ki se tičejo uprave, zapisnike, hrani društveni pečat in je odgovoren za sklepe upravnega odbora.
- Tajnik oskrbuje vse pisarniške posle, spišuje in podpisuje zapisnike in vodi pravilni zapisnik ter sestavlja in podaja poročila o društvenem delovanju. S predsednikom podpisuje vse pravno veljavne listine in spise.
- Blagajnik vodi vse knjige in račune glede imovine in gotovine društva. Sprejema in izdaja denar, ter z načelnikom podpisuje vse spise, ki zadevajo denarno poslovanje. Redne izdatke, krije blagajnik sam iz društvene premoženja, določijo pa se imenoma v seji upravnega odbora. Izredne izdatke pa krije le v sporazumu z vodstvom, odnosno načelnikom. Sestavlja vsako leto društveni račun, oziroma proračun ter o njem poroča občnemu zboru. Ako je kdo izmed društvenih funkcionarjev zadržan, ga nadomešča njegov namestnik z vsemi pravicami in dolžnostmi.